

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Fóris Kálmán ügyvéd (7400 Kaposvár, Ezredév utca 1.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Jogi Képviseleti Osztálya (1363 Budapest, Pf. 54) által képviselt **Magyar Állam** alperes ellen kártalanítás iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2007. május 21. napján kelt 23.P.20.645/2006/25. számú ítélete ellen a felperes által 26., és az alperes által 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket mindegyik fél maga viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Városi Bíróság 2003. április 28-án kelt 2.B.1521/2002/9. számú ítéletével a felperest maradandó fogyatékkosságot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétsége és segítségnyújtás elmulasztásának a veszélyhelyzetet előidéző által elkövetett bűntette miatt halmazati büntetésül 8 hónap börtönre ítélte. Elrendelte továbbá a Kaposvári Városi Bíróság 6.B.1225/2000/4. számú jogerős ítéletével a felperessel szemben kiszabott - kétévi próbaidőre felfüggesztett - 8 hónapi börtönbüntetés végrehajtását is. A Somogy Megyei Bíróság az 1.Bf.521/2003/2. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítélet alapján a felperes börtönbüntetését 2004. január 26-ától 2005. január 26. napjáig letöltötte.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága 2005. október 27. napján a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozott Bfv.II.501/2005/5. számú ítéletével a jogerős határozatnak a felperes bűnösségét segítségnyújtás elmulasztásának a veszélyhelyzetet előidéző által elkövetett bűntettében megállapító, és halmazati büntetést kiszabó rendelkezését hatályon kívül helyezte és e bűncselekmény miatt emelt vád alól a felperest felmentette. A fennmaradó maradandó fogyatékossgot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt a felperest pénzbüntetésre ítélte. Mellőzte egyúttal a Kaposvári Városi Bíróság 6.B.1225/2000/4. számú ítéletével kiszabott 2 évi próbaidőre felfüggesztett 8 hónapi börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését.

A felperes módosított keresetében 24.000.000 forint nem vagyoni és 3.300.000 forint vagyoni kártalanítás, valamint ezeknek az összegeknek 2005. október 27.-től a kifizetés napjáig járó törvényes kamata és perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. A nem vagyoni kártalanítás iránti kereset alapjaként a letöltött börtönbüntetés folytán kialakult pszichés problémáira, meglévő gerinc- és szembetegsége rosszabbodására, házassága megromlására, majd felbontására és valamennyi személyes kapcsolatának hátrányos megváltozására hivatkozott. A vagyoni kártalanítási igényen belül 1.200.000 forintot keresetvesztés, 1.500.000 forintot a börtönbüntetés idején bekövetkezett keresetkiesés pótlására a családja által kért kölcsön megtérítése, 600.000 forintot a szabadságvesztés büntetés idején családja rendszeres látogatásával, csomag küldésével, telefonálásával, illetőleg az ügyvédi munkadíjjal kapcsolatban felmerült többletkiadások címén kérte megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 5.700.000 forintot és annak 2006. március 20.-tól a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát és 250.000 forint perköltséget.

A nem vagyoni kártalanítás iránti keresetet 5.000.000 forint, a vagyoni kártalanítás iránti keresetet pedig 700.000 forint erejéig találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság. Nem fogadta el az alperes elsőfokú eljárásban kifejtett védekezését, amely szerint a kártalanítás szempontjából figyelembe vehető szabadságvesztés időtartama csak a Kaposvári Városi Bíróság 2.B.1521/2002/9. számú ítéletével kiszabott börtönbüntetésből letöltött hat hónap lehet. Az elsőfokú bíróság álláspontja ezzel szemben az volt, hogy a kártalanítás a felperest a teljes letöltött 12 hónapra megilleti. A nem vagyoni kártalanítás összegszerűségének meghatározása körében értékelte a kitöltött szabadságvesztés hosszú időtartamát és a letöltött szabadságvesztés büntetésnek a felperesnél az átlagot meghaladó hátrányos pszichés következményeit, a felperesnél kialakult depresszív hangulatzavar középsúlyos formáját, amely a felperesnél 30 %-os munkaképesség-csökkenést eredményezett. Figyelembe vette továbbá, hogy a szabadságvesztés büntetés letöltése a felperes házasságának megromlásához majd felbontásához vezetett. A vagyoni kártalanítás körében a keresetvesztés mértékét 600.000 forintban, a családdal való kapcsolattartás folytán felmerült többletkiadások összegét pedig 100.000 forint tekintetében tartotta bizonyítottnak.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kártalanítás összegének 20.000.000 forintra, a vagyoni kártalanításnak a felperes családjával történt kapcsolattartás többletköltségei címén előterjesztett igényét 600.000 forintra, így a teljes vagyoni kártalanítás összegét 1.200.000 forintra, míg a kártalanítás teljes összegét 21.200.000 forintra kérte felemelni. A nem vagyoni kártalanítás összezszerűségének megállapításánál nyomatékosan kérte figyelembe venni, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának 12 hónapja alatt az átlagot meghaladó mértékben szenvedett pszichés sérüléseket, amely miatt depresszív hangulatzavar alakult ki nála, amelyre tekintettel szakorvosi kezelése szükséges. Családi viszonyaiban, ezen belül gyerekeivel való kapcsolatában a büntetés letöltése hátrányosan érintette, feleségével közel húsz évi házassága romlott meg, amely végül is válásukhoz vezetett. A szabadságvesztés büntetés következtében az üzleti életben szerzett jó hírneve, presztízse sérült, ezt azóta sem tudta helyreállítani. A szabadságvesztés büntetés letöltésével az élete gyakorlatilag minden területen hátrányosan megváltozott. A vagyoni kártalanítás körében a családdal való kapcsolattartás költségei címén előterjesztett fellebbezése indokaként arra hivatkozott, hogy büntetését Sopronkőhidán és Kecskeméten töltötte, így a családja számára a látogatás költsége, a havi kettő csomag küldésének költsége és telefonálás költsége meghaladta az általa ezen a címen igényelt 600.000 forintot.

Az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, elsődlegesen a 2004. július 26-tól 2005. január 26-ig letöltött szabadságvesztés időtartamára vonatkozóan jogalap hiányában a kereset elutasítását, másodlagosan a kapcsolattartás címén előterjesztett igény teljes körű elutasítását és a nem vagyoni kártalanítás összegének leszállítását kérte.

Elsődleges fellebbezési kérelme tekintetében arra hivatkozott, hogy jogszabálysértő az elsőfokú bíróság döntése a kártalanítás szempontjából figyelembe vehető szabadságvesztés időtartama tekintetében, mert a Be.581.§-ának (1) bekezdése szerint a terheltnek a jogerős ítélet alapján kitöltött szabadságvesztésért jár kártalanítás, a jogerős ítélet alapján jogszabálynál fogva végrehajtani rendelt korábbi szabadságvesztés büntetésért azonban nem. Erre tekintettel a figyelembe vehető időszak alapján kérte a keresetvesztés címén megítélt kártalanítás összegét 300.000 forintra, a nem vagyoni kártalanítás összegét pedig 1.000.000 forintra leszállítani. Másodlagosan arra az esetre, ha a másodfokú bíróság nem osztaná az alperes jogalap körében előterjesztett fellebbezését, a nem vagyoni kártalanítás összegét 2.000.000 forintra kérte leszállítani, a kapcsolattartással összefüggésben felmerülő többletköltségek megtérítése iránti kereset teljes elutasítása mellett. Sérelmezte továbbá az elsőfokú ítélet perköltség viselésre vonatkozó rendelkezéseit is, álláspontja szerint ugyanis a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése adott esetben nem lett volna alkalmazható, tekintettel arra, hogy a felperes által követelt összeg nyilvánvalóan eltúlzott volt.

A fellebbezések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául. A helyes tényállás alapján helyes jogi következtetés levonásával hozta meg az elsőfokú bíróság ítéleti döntését, amely a fellebbezésekkel érintett részében szintén helyes, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Téves az alperes azon álláspontja, hogy a felperesnek csak az általa kitöltött egy évi szabadságvesztés feléért jár kártalanítás, arra tekintettel, hogy további hat hónapi, de végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztését egy korábbi jogerős ítélettel szabtak ki vele szemben, és annak csupán a végrehajtását rendelte el a bíróság abban a jogerős ítéletben, amellyel szembeni rendkívüli jogorvoslati eljárásban a Legfelsőbb Bíróság őt a vád alól részben felmentette, szabadságvesztés büntetését pénzbüntetésre enyhítette és mellőzte a korábbi ítélettel próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a jogerős ítélet alapján kitöltött szabadságvesztésért járó kártalanítás szempontjából a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés a végrehajtandónál enyhébb büntetésnek számít (EBH2006/1407.). A Kaposvári Városi Bíróság a 6.B.1225/2000/4. számú jogerős ítéletével kiszabott próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását ugyanezen bíróság 2.B.1521/2002/9. számú ítéletével rendelte el, tehát a szabadságvesztésnek ezt a részét ezen utóbbi jogerős ítélet alapján töltötte ki a felperes. A Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.501/2005/5. számú ítéletével mellőzte a felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését, figyelemmel arra, hogy a felperest felmentette az egyik vád alól és vele szemben szabadságvesztés büntetés helyett pénzbüntetést szabott ki. A rendkívüli jogorvoslati eljárásban tehát a felperessel szemben az alapügyben alkalmazottnál enyhébb szankciót alkalmaztak, amely abban is megnyilvánult, hogy a próbaidőre felfüggesztett - korábbi eljárásban kiszabott - szabadságvesztést nem kell végrehajtani. A Be.581.§-ának (1) bekezdése alapján ezért a felperesnek az általa kitöltött szabadságvesztés egészéért jár kártalanítás.

Alaptalanok a kártalanítás mértékét támadó fellebbezések is.

Szabadságának egy évi időtartamra történő elvesztésén túl a felperest nem vagyoni hátrány érte amiatt is, hogy lelki egészsége tartósan károsodott, a szabadságvesztés kitöltésével okozati összefüggésben kialakult pszichés kórállapota 30 %-os munkaképesség-csökkenést tartott fenn a szabadulását követő két év elteltével is. Állapotában javulás - akár a teljes gyógyulás - ugyan remélhető, de egyrészt az nem bizonyos, másrészt pedig a kóros állapot fennállása mindenképpen tartós, már eddig is több évre elhúzódó.

Az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes házassága - akár részben - a szabadságvesztés kitöltése miatt romlott volna meg, és hogy a házasság felbontásának egyik oka ez lett volna. Az elsőfokú bíróság azonban ennek figyelmen kívül hagyása mellett is helyesen határozta meg a nem vagyoni hátrányok kiegyensúlyozására alkalmas összeget 5.000.000 forintban.

A keresetvesztés címén megítélt kártalanítás a szabadságvesztés teljes időtartamára jár, a már kifejtettek szerint. A családdal való kapcsolattartás tényét az alperes nem vitatta. Köztudomásúnak ismert tény az, hogy a látogatás, csomagküldés, telefonálás költségekkel jár, azt ezért a felperesnek bizonyítani a Pp.163.§-ának (2) bekezdése alapján nem kellett. E költségek összege - jellegüknél fogva - utólagosan nem deríthetők fel, ezért az elsőfokú bíróság indokoltan állapította meg mérlegeléssel belátása szerint a Pp.206.§-ának (3) bekezdése alapján annak összegét 100.000 forintban. 600.000 forint igénylése a fellebbezésben a felperes részéről már csak azért is alaptalan, mert az elsőfokú eljárásban az ezen a címen felmerült költségeit maga is 150.000 forintban jelölte meg.

Alaptalanul sérelmezte fellebbezésében az alperes a perköltségben történt marasztalását. A felperes követelése eltúlzott volt ugyan, de nem nyilvánvalóan, tekintettel arra, hogy a marasztalás milliós nagyságrendű volt, ezért a Pp. 81. §-a (2) bekezdése alkalmazható volt.

A felperes és az alperes fellebbezése sem vezetett sikerre, ezért a másodfokú eljárásban felmerült költségeket a felek a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján maguk viselik. Az alperes személyes illetékmentes, a felperes illetékfizetésre kötelezését pedig a másodfokú bíróság az Itv.62.§-ának (2) bekezdése alapján mellőzte.

P é c s , 2008. január 24.

Dr. Veszely József s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Szentpéteriné Dr. Bán Erzsébet s.k. bíró